

INSPEKSJONSRAPPORT

ALCOA NORWAY ANS AVD MOSJØEN
Havnegata 40
8663 Mosjøen

Oslo, 1. juli 2016

Deres ref.:
Helge Nes

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2016/525
Saksbehandler:
Jorun Holme

Inspeksjonsrapport: Inspeksjon ved Alcoa Mosjøen

Kontrollnummer: 2016.007.I.miljodir

Kontaktpersoner ved inspeksjonen:

Fra virksomheten:
Helge Nes

Fra Miljødirektoratet:
Jorun Holme

Andre deltagere fra virksomheten:
Maren Seljenes Bø
Rebecca Gardner
Tore Børstad

Andre deltagere fra Miljødirektoratet:
Henning Gøhtesen
Bente Rikheim

Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten omhandler resultatet fra inspeksjon ved Alcoa Mosjøen den 29. juni 2016. Rapporten er å anse som endelig dersom vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil innen fire uker etter at rapporten er mottatt.

Miljødirektoratet avdekket 3 avvik og ga ingen anmerkninger under inspeksjonen.

Avvik:

Alcoa Mosjøen har ikke utført turbiditetsmålinger i hele perioden for bygging av cellespunt og kan ikke dokumentere at de har overholdt kravene til turbiditet

Virksomhetens internkontroll er mangelfull

Alcoa Mosjøen har ikke utarbeidet en beredskapsplan med mulige tiltak som skal iverksettes hvis cellespunken viser seg å ikke fungere tilfredsstillende

Anmerkninger:

Ingen forhold ble anmerket under inspeksjonen.

Avvik og anmerkninger er nærmere beskrevet fra side 4 og utover i rapporten.

Oppfølgingen etter inspeksjonen er nærmere beskrevet på side 3.

Elektronisk dokumentert godkjenning, uten underskrift

1. juli 2016	Jorun Holme		Einar Knutsen
dato	kontrollør	Miljødirektoratet	seksjonssjef

Kopi av rapporten sendes til:

- Fylkesmannen i Nordland ved miljøvernavdelingen
- Vefsn kommune

1. Informasjon om den kontrollerte virksomheten

Ansvarlig enhet

Navn: ALCOA NORWAY ANS AVD MOSJØEN PROD ALUMINIUM	
Organisasjonsnr.: 973184644	Eies av: 929514173
Bransjenr. (NACE-kode): 24.421 - Produksjon av primæraluminium	

Kontrollert enhet

Navn: Alcoa Mosjøen	Anleggsnr.: 1824.0013.01
Kommune: Vefsn	Fylke: Nordland
Anleggsaktivitet: Metallurgisk industri	Risikoklasse: 2
Tillatelse gitt: 25. juni 2015	Sist endret: 22. juni 2016

2. Bakgrunn for inspeksjonen

Inspeksjonen ble gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven overholdes. Inspeksjonen gjennomføres for å følge opp krav til disponering av forurensede sedimenter fra Alcoa Mosjøen Havn i cellespurt i Mosjøen.

Inspeksjonstema

- Styringssystem
- Støy
- Overvåkning
- Tillatelse

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Andre forhold: Saker som framkom under inspeksjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og saksbehandlere å kjenne til. Her kan også inngå kommentarer til tema som ble tatt opp under inspeksjonen, men der det ikke ble gitt avvik eller anmerkninger.

3. Oppfølging etter inspeksjonen

Alcoa Mosjøen plikter snarest å rette opp de avvik som er beskrevet i denne rapporten. For at Miljødirektoratet skal kunne avslutte saken, må Alcoa Mosjøen innen 29. august 2016 sende en skriftlig redegjørelse som viser hvordan avvik er rettet. Fristen for å sende en skriftlig redegjørelse som godtgjør at avvik 2 er rettet er 8. august 2016.

Vi ber om at dere stiler svarbrevet eller e-post (post@miljodir.no) til Miljødirektoratet v/Jorun Holme.

4. Varsel om tvangsmulkt for retting av avvik

Det er viktig at virksomheten sikrer at alt arbeid som gjøres under tiltaket er i tråd med kravene stilt i pålegg og tillatelse fra Miljødirektoratet. For å sikre at avviket om mangelfull internkontroll rettes ser vi det som nødvendig å varsle tvangsmulkt.

Miljødirektoratet varsler herved at vi vil fatte vedtak om tvangsmulkt (jf. forurensningsloven § 73) dersom vi ikke har mottatt en skriftlig bekreftelse på at avvik 2 er rettet innen 8. august 2016. Tvangsmulkten vil påløpe dersom vi ikke har mottatt en bekreftelse på at avviket er rettet innen to uker etter at vedtaket om tvangsmulkt ble fattet.

En eventuell tvangsmulkt vil være et engangsbeløp på kr 50 000,-.

Dere har anledning til å kommentere dette varselet. Eventuelle kommentarer må sendes til Miljødirektoratet innen to uker etter at denne rapporten er mottatt.

5. Gebyr for virksomhet med tillatelse

Virksomheten skal betale gebyr for kontrollen (jf. forurensningsforskriften § 39-6). Alcoa Mosjøen er i tillatelsen plassert i risikoklasse 2. Dette betyr at dere skal betale kr. 16 300,- i gebyr for den gjennomførte inspeksjonen. Faktura ettersendes.

Miljødirektoratet viser forøvrig til forurensningsforskriftens kapittel 39 om innkreving av gebyr til statskassen.

6. Offentlighet i forvaltningen

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via Miljødirektoratets postjournal på www.miljodirektoratet.no (jf. offentleglova).

7. Avvik

Vi fant følgende avvik under inspeksjonen:

Avvik 1

Alcoa Mosjøen har ikke utført turbiditetsmålinger i hele perioden for bygging av cellespunt og kan ikke dokumentere at de har overholdt kravene til turbiditet

Avvik fra:

Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for Alcoa Norway ANS avd. Mosjøen (2015.0366.T), sist endret 22. juni 2016 - pkt. 7.1 «*Kontroll og overvåkning i anleggsperioden og under transport og innfylling*»

Kommentarer:

I henhold til tillatelsen skal det gjennomføres kontroll og overvåkning av anleggsperiodens påvirkning på omgivelsene. Overvåkningen skal være tilstrekkelig til å avdekke eventuell spredning i forbindelse med byggingen av cellespunken, innfylling av masser i cellespunken og transport av masser til cellespunken. I anleggsperioden skal det måles turbiditet ved et tilstrekkelig antall

stasjoner til å gi et representativt bilde på partikkelspredningen. Grenseverdien for turbiditet målt på en stasjon påvirket av tiltaksarbeidet er 10 NTU over turbiditeten på referansestasjonen.

Alcoa Mosjøen hadde ikke etablert kontinuerlige turbiditetsmålinger da arbeidet med å bygge cellespunten startet og kan ikke dokumentere at de har overholdt kravet til 10 NTU gjennom hele anleggsperioden. Ved tidspunktet for inspeksjonen var kontinuerlig måling av turbiditeten etablert. Virksomheten har satt en intern varslingsgrense på 20 NTU over referanseverdien ved arbeidet med innfylling av ikke-forurensede masser, men grensen i tillatelsen er 10 NTU ved dette arbeidet.

Avvik 2

Virksomhetens internkontroll er mangelfull

Avvik fra:

- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for Alcoa Norway ANS avd. Mosjøen (2015.0366.T), sist endret 22. juni 2016 - pkt. 2.10 "Internkontroll"
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter § 5 annet ledd pkt. 7

Kommentarer:

Det er flere leverandører og underleverandører som arbeider på vegne av Alcoa Mosjøen i tiltaket, og som har utarbeidet arbeidsprosedyrer for gjennomføring av arbeidet. Det er imidlertid tiltakshaver - Alcoa Mosjøen - som er ansvarlig for at arbeidet utføres i tråd med krav stilt i tillatelsen og pålegget fra Miljødirektoratet. Under inspeksjonen ble det avdekket flere områder hvor Alcoa Mosjøen ikke kan dokumentere at underleverandørene utfører arbeidet i tråd med kravene fra Miljødirektoratet. Eksempler på dette følger under.

Kontroll- og overvåkningsprogrammet

Alcoa Mosjøen har utarbeidet et kontroll- og overvåkningsprogram for gjennomføring av tiltakene. Det sist oppdaterte kontroll- og overvåkningsprogrammet ble oversendt Miljødirektoratet 17. juni 2016. Vedlagt programmet ligger også prosedyrer som underleverandørene har utarbeidet.

Alcoa Mosjøen har ikke sikret at kontroll- og overvåkningsprogrammet ivaretar alle krav stilt i tillatelsen fra Miljødirektoratet og at underleverandørenes prosedyrer samsvarer med programmet de har utarbeidet. Eksempler på dette er:

- I pkt 10.2 i pålegg om opprydning i forurensede sedimenter i Alcoa Mosjøen Havn er det angitt at det skal benyttes partikkelfeller og passive prøvetakere for å måle spredning av forurensning under tiltak (mudring og tildekking). I pkt 7.1 i tillatelse til disponering av forurensede sedimenter i cellespunt er det angitt at det skal benyttes partikkelfeller for å måle spredning av forurensning under innfylling av masser i cellespunten. Dette er ikke ivare tatt i kontroll- og overvåkningsprogrammet.
- Det er et krav at turbiditetsmålingene skal skje på relevant dyp, hvor det forventes mest spredning av forurensede masser. Målingene skal fange opp spredning av partikler ut av tiltaksområdene (havna og cellespunten). I prosedyrene vedlagt kontroll- og overvåkningsprogrammet er det angitt at målingene utenfor havna vil skje på 12 meters dyp. Plasseringen av målerne er begrunnet med at dette er mest praktisk i forhold til skipstrafikken i havna, men det er ikke dokumentert at dette er det mest relevante dypet i forhold til strømningsforhold og spredning av partikler. Alcoa Mosjøen kunne ikke dokumentere at turbiditetsmåleren ved cellespunten er plassert slik at den ivaretar kravet til plassering i tillatelsen.

- Plassering av partikkelfeller, passive prøvetakere og vannprøvetakere er ikke angitt i programmet, og Alcoa Mosjøen kunne ikke fremlegge dokumentasjon på at disse plasseres slik at kravene i pålegget og tillatelsen er overholdt.
- I underleverandørens prosedyre "Arbeidsprosedyre - tildekking med ulike materialer" som er vedlagt kontroll- og overvåkningsprogrammet er det angitt at det ikke er satt noen grenseverdi for turbiditet ved tildekking. Dette er ikke riktig. Det er i pålegget om opprydning i forurensede sedimenter pkt 10.2 stilt krav til grenseverdi for turbiditet ved tildekking.

Krav til innhold i kontroll- og overvåkningsprogrammet er blitt kommunisert til virksomheten ved flere anledninger, blant annet i e-post datert 20. januar 2016 og i brev datert 4. mai 2016 fra Miljødirektoratet uten at dette er blitt rettet.

Støy

Virksomheten har spesifikke krav til omfang av støyende arbeider på natt og det er stilt krav til varsling av naboer. Dette er angitt i tillatelsens pkt 4.1.

Virksomheten opplyste om at det så langt i arbeidet med bygging av cellespunten ikke har vært nødvendig med støyende arbeid på natten og at dette derfor ikke har forekommet. Det arbeides med å etablere system for varsling av naboer ved støyende nattarbeid, men dette er ikke på plass enda. Det er ikke etablert skriftlige rutiner som sikrer at krav til omfang av støyende nattarbeid og varsling av naboer ved slikt arbeid overholdes.

Miljøriskovurdering

Underleverandøren som utfører arbeidet med tiltaket har utarbeidet en miljøriskovurdering knyttet til akutt forurensning som er vedlagt kontroll- og overvåkningsprogrammet. Alcoa Mosjøen har ikke vært involvert i arbeidet med miljøriskovurderingen. I miljøriskovurderingen er det identifisert risikoreduserende tiltak som medfører at underleverandøren vurderer at miljøriskoen ved samtlige identifiserte uønskede hendelser er klassifisert som "neglisjerbar". Alcoa Mosjøen har ikke verifisert eller kontrollert at de risikoreduserende tiltakene er implementert i underleverandørens prosedyrer. De har heller ikke gjort en vurdering av om miljøriskoanalysen dekker alle tenkelige uønskede hendelser og er dekkende for aktiviteten som skal utføres.

Avvik 3

Alcoa Mosjøen har ikke utarbeidet en beredskapsplan med mulige tiltak som skal iverksettes hvis cellespunten viser seg å ikke fungere tilfredsstillende

Avvik fra:

Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for Alcoa Norway ANS avd. Mosjøen (2015.0366.T), sist endret 22. juni 2016 - pkt 7.2 «*Sluttkontroll og overvåking etter tiltak*» og pkt 8.1 "*Rapportering før igangsettelse av tiltakene*"

Kommentarer:

I henhold til tillatelsen skal tiltakshaver utarbeide en beredskapsplan/risikovurdering med redegjørelse for mulige tiltak som skal iverksettes hvis cellespunten viser seg å ikke fungere tilfredsstillende. Planen skal sendes Miljødirektoratet senest fire uker før oppstart av innfylling av masser.

Alcoa Mosjøen kunne ikke fremvise en slik plan under inspeksjonen, og den er ikke sendt inn til Miljødirektoratet fire uker før innfyllingen av masser starter.

8. Anmerkninger

Ingen forhold ble anmerket under inspeksjonen.

9. Andre forhold

Status på arbeidet med tiltaket

Alcoa Mosjøen startet arbeidet med å stabilisere eksisterende kai i januar 2016. Dette arbeidet er nå i sluttfasen.

Virksomheten opplyste at de startet å bygge den første cellespunken (celle 6) for 2-3 uker siden, men kunne under inspeksjonen ikke gi eksakt dato for da arbeidet startet. Celle 6 ble ferdigstilt dagen før inspeksjonen. Ca halvparten av cellen må fylles med masser for å stabilisere denne før platen som de bygger spuntene på (malen for bygging av cellespunken) kan fjernes. Arbeidet med å bygge den andre cellen (celle 5) vil først kunne starte når celle 6 er halvveis fylt med masser.

Massene som skal fylles inn i celle 6 er ikke fra det forurensede området, men fra et område bak cellene hvor det skal legges store steiner for å stabilisere den nye kaia. Den første mudringen som skal utføres er derfor ikke fra området hvor de forurensede sedimentene er. Virksomheten opplyste om at de skal starte med innfylling av masser i celle 6 30. juni eller 1. juli 2016.

Virksomheten opplyste at det ved starten av arbeidet med innfylling av massene ikke vil bli generert overskuddsvann som må renses før det slippes til sjø, men etter hvert som cellen fylles med masser vil vannet som fortrenses føres til et renseanlegg før det skal slippes til sjø. Under tidspunktet for inspeksjonen var ikke renseanlegget ferdigstilt, men det ble opplyst om at innfylling av masser i et slikt omfang at fortrenningsvannet fyller cellen ikke ville starte før renseanlegget er operativt. Virksomheten kunne ikke vise til skriftlige prosedyrer for drift av renseanlegg, prøvetakning og overvåking av utslipp, rutiner for avvik fra utslippskrav osv. under inspeksjonen.

Oppfølging etter forrige revisjon fra Miljødirektoratet

Miljødirektoratet hadde en revisjon ved virksomheten i 2014. I avslutningsbrevet etter revisjonen datert 22. februar 2016 opplyste vi om at oppfølgingen av avvikene fra revisjonen ville bli fulgt opp ved en inspeksjon i 2016. Dette ble imidlertid ikke fulgt opp på denne inspeksjonen, da tema for denne inspeksjonen utelukkende var oppfølging av krav til virksomheten knyttet til det spesifikke tiltaket. Oppfølging av avvik fra revisjonen i 2014 vil derfor bli fulgt opp ved en senere inspeksjon ved virksomheten.

10. Dokumentunderlag

Lovgrunnlaget for inspeksjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven fra Miljødirektoratet
- Pålegg/vedtak i korrespondanse mellom virksomheten og Miljødirektoratet